



Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 93

číslo: 45

10. listopadu 2013

Cena: 8 Kč

POZVÁNKA DO SBORU V PRAZE-VRŠOVICÍCH

K připomínce letošního 17. listopadu si vršovická náboženská obec připravila hned několik akcí, na které bychom vás rádi pozvali. Tento den od 15 hodin proběhne ve zdejší Husově sboru slavnostní bohoslužba k výročí **Dne boje za svobodu a demokracii**, kterou povede patriarcha ThDr. Tomáš Butta, ThD. Po skončení bohoslužby proběhne **vernisáž výstavy „Církev československá (husitská) v protinacistickém odboji“** s úvodním slovem autora výstavy Mgr. Martina Jindry. Celý program bude zakončen v 19 hodin koncertem *Spirituál kvintetu* v Divadle MANA. Průřezová výstava celým obdobím nacistické okupace, kterou připravily archiv pražské diecéze ČČSH ve spolupráci s Náboženskou obcí Praha-Vršovice, je tvořena 16 graficky zdařilými a kreativně pojatými

mi panely (autorem zpracování je vršovický farář Mgr. David Frýdl). Výstava například ukazuje účast našich duchovních a věřících v zahraničním odboji, při likvidaci Heydricha či během Květnového povstání českého lidu. Návštěvníci se mohou rovněž více dozvědět o situaci naší církve po rozbití Československa, o životě našich duchovních za hradbami Malé pevnosti v Terezíně nebo poznat osudy našich umučených duchovních. Před svou smrtí v Osvětimi napsala matka pravoslavného kaplana Vladimíra Petřka své nejstarší dceři, která byla pro pokročilé těhotenství ušetřena věznění: „*Nediv se, že mám hlavu schýlenou bolestí, ale já tu hlavu zase zvednu a ponesu ji hodně vysoko za to, jakého mi Bůh dal syna.*“ Věta plná bolesti a zároveň naděje je poděkováním za syna

– kněze, prodchnutého duchem svého stavu, který nese tíhu bližních, jde s Kristem na Kalvárii a s láskou hledí na kříž. Stejná slova platí i pro duchovní a věřící Církve československé (husitské), kterým je výstava věnována. Každý z nich při svém působení v protinacistickém odboji zcela přirozeně počítal s obětmi. Tito lidé ctili základní lidské hodnoty, které nemají pouze dočasnou platnost. Neuzavřeli se do svého „malého“ světa, nezůstali lhostejní k tomu, co se kolem nich dělo, ale aktivně nabídli sami sebe. Svoboda jejich oběti postavená proti totalitní moci je tak pro nás stále inspirací a výzvou. Výstava a katalog vznikly díky finanční podpoře Náboženských obcí ČČSH Praha-Vršovice a Praha-Vinohrady.

Martin Jindra

VZPOMÍNKA NA JAROSLAVA BENDLA (1913-1943)

Z posledních měsíců a let života faráře Jaroslava Bendla se zachovala poměrně obsáhlá korespondence. Historik zkoumající povahu odbojové činnosti na základě této korespondence bude právem zklamán, neboť o její povaze se z těch dochovaných dopisů nedoví téměř nic. Důvod je prostý: takové věci se v době silící nacistické represe nesdělovaly v obálkách a dopisnicích. Co však dopisní papír unese v každé době, jsou sdělení povahy milostné. Právě to je případ dochované korespondence faráře Jaroslava Bendla s dívkou o jedenáct let mladší, Zorkou Vyhnánkovou ze Sázavy nad Sázavou, kde on byl ustanoveným farářem a ona členkou náboženské obce a později i jeho důvěrnou přítelkyní. Korespondence mapuje jejich vzájemné sblížení, je odrazem společných tužeb, silící lásky, pocitu osamění, který na ně doléhal ve chvílích odloučení. Historikovi v jeho bádání sice nenapoví, o to víc je cenná pro toho, kdo chce nahlédnout život konkrétního člověka v pro nás nepředstavitelném tlaku doby, který si přesto dokázal zachovat důstojnost, noblesu a v nelehké životní situaci neztratil schopnost milovat, radovat se ze života, přijímat (slovy Farského Liturgie) z kalicha života sladké i trpké, příjemné i odporné. Jaroslav a Zora se ve svých listech vyznávají z lásky jednoho ke druhému, těší se na setkání, svěřují se se svými obavami, hovoří o tom, co přečetli. Život v Protektorátu tak najednou dostává jinou podobu, nežli jakou známe z archivních dokumentů a novinových zpráv. Byla to doba, ve které přesto přese všechno se lidé do sebe zamilovávali, milovali se i rozcházel, a to všechno na samotné hranici pekla, které na ně doléhalo z bezprostřední blízkosti. Bendl jako v odboji aktivně zapojený člověk musel vědět, na jak tenké

hraně se pohybuje. Ani to mu však nezabránilo milovat dívku, kterou si oblíbil. Například i v tom se podobal členům paradesantu Antropoid Gabčíkovi s Kubišem, kteří byli jeho vrstevníky a kteří také během své mise navázali vztahy. Bendlova odbojová role byla těžší v tom, že neprošel vojenským výcvikem a dál působil jako duchovní pastýř. Na rozdíl od jiných byl jako kněz v náboženské obci osobou veřejnou, a nejspíš to se mu nakonec stalo osudným. Do hledáčku Gestapa se dostane na základě



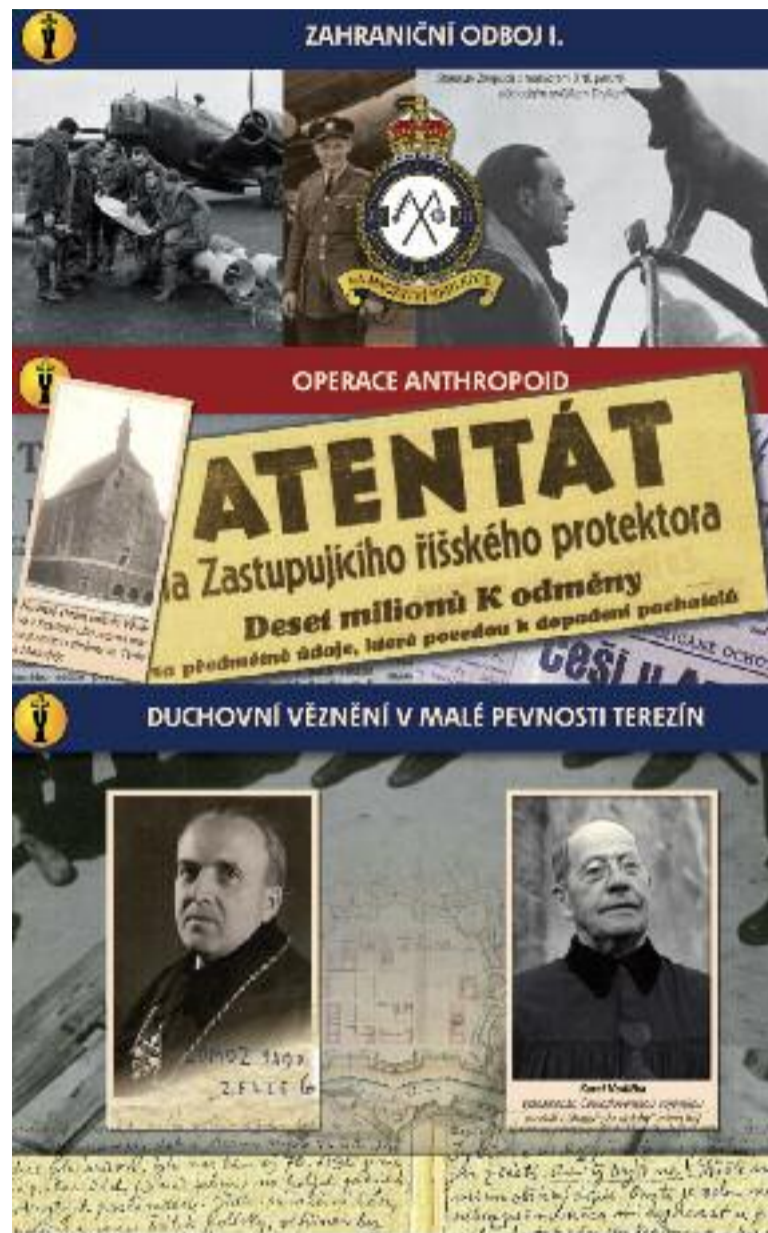
Zorka Vyhnánková

anonymního udání po jednom ze svých veřejných vystoupení. Poslední dva dopisy adresované Zoře získávají vzhledem k dalším událostem ráz až antické tragédie. Ten předposlední je z 13. ledna 1943. Druhý den nato byl Bendl předvolán do Petschkova paláce v Praze, kde byl zatčen a následně převezen na Pankrác a o měsíc později do Osvětimi. Bendl si v něm stýská, jak je mu v jeho bytě zima: „*máme to oba trápení,*“ říká: „*kéž by se to už letos skončilo.*“ Vzpomněl si v Osvětimi na elektrická kamínka ze sázavského bytu? Celý ten dopis je nesen v tušném tragickém podtónu: „*Co nám přinese tento rok?*“ ptá se den před svým zatčením a deset měsíců před smrtí. Už za měsíc přitom bude vystupovat na nákladovou rampu v Os-

větimi. „*Poznal jsem to největší štěstí na světě, milovati a býti milován!*“ Jeho dívka ho žádá o napsání úryvku z Nezvalovy básně Sbohem a šáteček. „*Nerad ta slova píši,*“ odpovídá Bendl, „*ale snad mohou mít i v tomto dopise vážný smysl.*“ Mají – aby se staly jeho prvními slovy na rozloučenou: „*Sbohem,*“ říká s básníkem: „*a kdybychom se víckrát nesetkali, necht' nám zůstane maličká vzpomínka, vzdušná jak kapesník, prostší než pohlednice.*“

Druhý dopis na rozloučenou zanechal Jaroslav Bendl v jedné ze svých knih. Byl doručen Zoře až čtyři roky po jeho smrti: „*Odpusť mi, jestli jsem Ti kdy ublížil, přeji Ti, abys v životě byla ještě hodně šťastna. Vzpomínka na mne nesmí kalit Tvé štěstí. Pamatuj, že také já budu šťastnější, ovšem zde na zemi ne, ale tam, u Boha, uvidím-li Tvé štěstí. Jinak jsem se všeho vzdal.*“ Vzkazuje milované dívce snoubenec přes hranice věčnosti. O povaze Bendlových posledních dnů nevíme nic, zpráva o jeho smrti dorazila do Čech až v listopadu 1943 bez jakéhokoliv vysvětlení. Farář Bendl v roce 1941 do farní kroniky citoval Izajáše: „*Neboj se, nebo já jsem s tebou. Nestrachuj se, nebo já jsem Bůh tvůj. Posilním tě, pomáhati budu tobě, a podepíratí tě pravici spravedlnosti své.*“ (Iz 41,40). K tomu napsal dovětek: „*...budeme tímto bouřlivým vlněním zmítáni, ale nic se nám nemůže státi, posud není zkrácena síla Hospodina.*“ Skutečnosti tohoto světa jsou proměnlivé, avšak zákony Boží věčné...“ **David Frýdl**

K 70. výročí mučednické smrti faráře Jaroslava Bendla byla v Husově sboru v Praze-Dejvicích v říjnu instalována expozice o jeho životě. Návštěvníci si ji mohou prohlédnout v otevíracích dobách farního úřadu a před začátkem bohoslužeb.



DEN VÁLEČNÝCH VETERÁNŮ

Den válečných veteránů (slaven 11. listopadu 2013) si naše církev připomíná **bohoslužbou vpředvečer, v neděli 10. listopadu v 17 hodin v chrámu sv. Mikuláše** na Staroměstském náměstí v Praze. Den veteránů, slavený vždy k výročí konce Velké války (tj. 1. světové války), ukončené příměřím dne 11. 11. 1918 v 11 hodin 11 minut), má připomínat hodnoty, které v době relativního míru a blahobytu bývají často podceňovány: statečnost a ochotu k oběti. Bohoslužba je věnována lidem, kteří zemřeli ve službě, při plnění svých povinností, kdo zahynuli v boji, umírali za nás,

abychom my mohli žít a lépe žít, jejich dědicům a potomkům. Domníváme se, že naše vlast takové připomínání zvláště silně potřebuje. Pro naši církev je 11. listopad významný i tím, že v tento den **zemřel student Jan Opletal**, člen naší církve, zraněný při demonstraci 28. října 1939. Jeho pohřeb, konaný 15. listopadu 1939 přerostl v mohutnou manifestaci proti okupantům a posloužil jako záminka k nacistické represí vůči studentům, která vyústila mj. v uzavření českých vysokých škol 17. listopadu 1939.

redakce



Českoslovenští legionáři (Itálie, Francie, Rusko), foto: rodinný archiv

Po zvonění

Připomínáme si 24 let od zvonění klíči. Když se po těch letech poohlédneme, i škarohlíd musí přiznat, že se mnohé změnilo až k nepoznání. Pořád se staví, okrašluje, vylepšuje. Avšak v Žalmu 127. čteme: „Nestaví-li dům Hospodin, marně se namáhá stavitel.“ Stavět znamená tvořit, stmelovat. Bůh nám dal mnohá obdarování, avšak důležité jsou základy našeho snažení: stavíme-li s pokorou, nebo jestli na vrcholu všeho ční jen naše pýcha a pocit, že „jsme jako bohové“.

S velikou pýchou, bez Boha, stavěli Babylonskou věž a víme, jak to skončilo. Bez Boha a přímo proti němu byly stavěny velkolepé paláce pro vyvolené a základ nové společnosti byl položen na třídním boji, na nesnášenlivosti vůči těm, kdo mají jiný názor, jinak smýšlejí, jinak cítí. Ve jménu blahobytu a štěstí mnozí dřeli a jiní byli vyhlašováni za novodobé ateistické svaté. Ve jménu jednoty byly umlčovány hlasy proroků, předvídajících pád, byli jsme rozdělováni na vyvolené a trpěné. Ve jménu duchovní čistoty byla umlčována církev a jiní se stavěli na roveň Boha. Mnohým věřícím zbylo vzdychání a pocit marnosti.

Znovu nás události postihují víc než víra. Ptejme se: vnímáme ještě vůbec sounáležitost skrze víru a naději? Nedejme na sliby, ale mějme na paměti stavbu duchovních hodnot, duchovních domovů. Protože teď, kdy se vyrojilo tolik morálního úpadku a hazardní nerozhodnosti, věřící lidé jsou opět před volbou: být či nebýt mravním zázemím národa? To dokáže jen ten, kdo staví svůj život na lásce, na lásce k bližnímu, ale i k této zemi. Chceme-li pomoci, oprostíme se od vzpomínek na plné hrnce egyptské a myslíme na budoucnost našeho národa ve chvílích nelehkých.

–czka–

Z kazatelského plánu

XXV. neděle po svatém Duchu

Hospodine, Bože, má spáso, ve dne i v noci před tebou úpím; kéž vstoupí moje modlitba k tobě!

ŽALM 88,2–3

První čtení: Jób 19,23–27a

Tužby pro dobu po Duchu svatém (VII):

1. Aby nás k moudrosti a zralosti vedl a dal nám uvědomit si pravý smysl života, modleme se k Hospodinu.
2. Abychom správně nakládali s časem, který nám zde na zemi zbývá, a Boží vůli se fídili, modleme se Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, před tvým soudem si nemůžeme připisovat žádné zásluhy. Dej, abychom se sami neospravedlňovali, nýbrž spoléhali na ospravedlnění z víry! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 2. Tesalonickým 2,13–3,5

Evangelium: Lukáš 20,27–40

Verše k obětování: Žalm 147,14–15

Verš k požehnání (varianta I): Lukáš 20,38

Verš k požehnání (varianta II): Žalm 23,4

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, děkujeme ti, žes nás ve večeri Páně naplnil novou nadějí. Dej, ať tvá láska, kterou nás zahrnuješ ve slově a svátostech, pokračuje mezi námi ve spásném díle a přivede naši naději k naplnění! Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 13, 43, 58, 63, 88, 101, 105, 110, 163, 288

CHLUMECKÝ POKLAD

„Opatřte si měšce, které se nerozpadnou, nevyčerpateľný poklad v nebi, kam se zloděj nedostane a kde mol není. Neboť kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce.“

Evangelium sv. Lukáše

Nedávno jsem začal s rekonstrukcí Husova sboru v Chlumci nad Cidlinou a při vyklizení sakristie, kterou jsem se rozhodl vymalovat, jsem našel poklad. Dalo by se to říci o praporech, „procesním“ kříži a jiných věcech, které tam léta ležely nepovšimnuté a zaházené. I to je pro mě poklad, protože je to dědictví po předcích, po těch, kteří církev zakládali. Ale mimo to jsem tam našel skutečný poklad, takový, jaký si při slově poklad představujeme, zlato a stříbro. Ne, že bych našel přímo zlaté a stříbrné mince, ale mezi mnoha pisemnostmi ležela složka s názvem „Poklad“. Z té složky jsem se dozvěděl, že skutečně: „dne 15. září 1934 o čtvrté hodině odpoledne byl nalezen na staveništi sboru Církev československé v Chlumci nad Cidlinou, při

kopání základů, dělníkem Josefem Švecem v měděné nádobě poklad čítající 1140 kusů stříbrných a zlatých peněz, různých druhů a velikostí.“

Tolik zpráva a pak složka obsahuje dlouhý výčet a popis, jaké to byly mince, a také to, že polovic odevzdala náboženská obec do chlumeckého muzea. Je to zvláštní vědomí, že náš Husův sbor leží na místě, kde byl ten „opravdový“ poklad.

Zároveň je to velice příznačné, protože tento sbor nebyl postaven ani šlechtou, ani nějakou institucí, ale lidé a zvláště ti prostí a chudí, si na sbor vysbírali ze svého nedostatku. Pořádali sbírky, aby měli místo, kde se mohou modlit, naslouchat v pravdě Božím slovu, přijímat svátosti a vzájemně se scházet. Sbírali ze svého nedostatku, aby mohli vystavět místo, kde budou moci prožívat svou víru a své křesťanství v lásce k Bohu i ke svým bližním. Tedy si podle biblického příkladu uložili svůj poklad v nebi. Bůh je pak za to odměnil, že našli i ten poklad

pozemský, z kterého mohli částečně dostavbu sboru financovat. To, že se v základech Husova sboru našel poklad, mne vede k zamyšlení, co se tu asi vše za ta staletí stalo, kdo tu pobýval a proč si právě sem schoval ten poklad.

Také si na druhou stranu uvědomuji, že právě tento Husův sbor je pokladem, který nám byl předky zanechán (dle vyjádření památkářů je to nejzachovalejší funkcionalistický kostel ve východních Čechách), je místem, kde se můžeme setkávat s Hospodinem i lidmi, abychom tento odkaz, toto dědictví dále ochraňovali a zvelebovali. Abychom tedy něco opravdu hodnotného a vzácného, nějaký poklad zanechali těm, kdo přijdou po nás, našim dětem a dalším generacím, přestaňme ukládat své mince do matrací a na bankovní konta, ale začněme si svůj poklad ukládat v nebi, kde je není ani rez, ani inflace, ale kde se nám Božím požehnáním znásobí a přetrvá na věky.

Rostislav Kotrč

Jan Amos Komenský o světové Jednotě

Zájem Komenského o činnost jezuitů stoupal v době jeho amsterodamského exilu. Tehdy v této „směsici religii“ (Clamores Eliae s. 243), nota bene při vymírání Jednoty, pomýšlel stále intenzivněji na vytouženou ekumenickou - světovou Jednotu... A tehdy zapsal do Klamorů 72: *Pěkná věc jde na mysl, nemluvit k celému Jezuitů houfu jednostejně, jako by všichni jednoho smyslu byli, ale rozdělit je na dva houfy* atd. První houf mají tvořit jezuité takoví, jací se jeví a jak vypadat chtějí, upřímní následovatelé Krista. Druhým houfem budou ti, jaké už prohlédl Valerián Magni i jiní a jak je prozrazují jejich skutky... Dále jde na s. 74: *S jezuitů že pěkně zacházeti třeba, totiž s prvním tím houfem... Pak budou-li získáni, svět bude získán – protože oni budou nádoby Kristovy k roznešení jména jeho mezi Krále a Národy země.* Tamže uvažuje o Sk 9,4nn., tj. o zázračném proměnění Saula v Pavla. Na týž motiv napsal už 15. 6. 1658 na rubu škarty (lístečku) 81f: *Verisimillimum, že v větším tomto počtu Loyolových discipulů větší jest počet Saulů (tj. budoucích Pavlů)... Tehdy se rozhoduje i k Jezuitům jen přátelsky se míti, a poněvadž oni do všeho světa přístup mají – je získati hleděti. Získáme-li je, Svět získáme... Sic my sami kde lidí nabere? My v Jednotě žádného nemáme, z Luteránů a reformovaných řídcí se hodí pro přílišné partajství... Tuto by všecko bylo hotové... Tyto a podobné úvahy se prolétají s úvahami o zapůsobení na papeže. I k němu hodlá Komenský „dvojitě“ mluvit... Na reformaci římské církve není pozdě: *Co má reformovati papež, ukázati mu pansophice... pansoficky, skrze jedinst, pravdu, dobro...**

In: J. Nováková, Čtvrt století nad Komenským, Kalich, Praha 1990, s. 230 až 233 (Nakladatelství Kalich: www.ekalich.cz)

Nad Písmem

PUTOVÁNÍ K RÁJI SRDCE

V našem světě se dělají průzkumy kdečeho, a tak došlo i na otázky po spokojenosti a pocitu štěstí. Náš národ z toho vyšel nevalně, cítí se podobně jako bědní Afričané, ač důvody k povzdechům jsou u nás naprosto jiné. Afričanům chybí chleba, nám vědomí práva, spravedlnosti a o pravdě ve veřejném životě se nám jen sní. Pokud se nějaká objeví, bývá všelijak zohýbaná, aby se někomu hodila. V tom se dýchá stejně špatně jako v dusivém ostravském ovzduší. Svobodu, pravdu, máme, neumíme s ní však dobře zacházet a to se obrací proti nám.

Nedávne královéhradecké představení Víti Marčíka, inspirované Komenského dílem Labyrint světa a ráj srdce, divákům znovu připomnělo, jak realisticky a nadčasově se Komenský díval na společnost a jak jeho postřehy stejně palčivě platí v současnosti. Ve výrazově zhuštěném podání si Marčíkův Poutník prohlédne kdeco na světě, zklame se v různých svých očekáváních, nahlíží pod povrch věci a hledaje něco pěkného, podstatného, neklamného, stále se nemůže uspokojit. Až nakonec objeví v kleci ztýraného vězně a uvědomí si, že je to on sám. A že onu klec lze otevřít jenom zevnitř, klíčem, kterým své srdce člověk otvírá Bohu. Na divákovi pak je, aby si uvědomil, jak to vypadá s ním samým. Zda si opravdu cení toho, co mu nabízí Bůh. Zda je ochoten vzdát se něčeho pro Boží království. Nejen něčeho, ale všeho, co zatím měl za cenné

a důležité! A co potom obdrží...

Zatím jsme až po uši v tom labyrintu a ze všech stran se kdekdo snaží nasažit nám brýle mámení. Naštěstí úplně nedoléhají, a tak se dá aspoň trochu zahlédnout, jak se věci doopravdy mají. Jedno, zda v politice, v práci, v církvi nebo v rodině. Různé situace, právě tak jako různá politická jednání vyjevují podobné pohledy škvírou pod brýlemi. Kdosi mi trefně řekl, že politici jsou tu od toho, aby nás znovu a znovu zklamávali. Ano, takový je rád tohoto světa, tohoto labyrintu. Člověk však nemusí zůstat jeho vězněm. I do klece našich dnešních souvislostí proniká poznání, že klíč k naději máme sami v sobě. Jen jestli ho vůbec použijeme. Jestli ještě víme, jak ho vložit do zámku, jestli máme sílu s ním pootočít... a otevřít.

To pootočení a otvírání je práce i pro

Př 3,1-7; Mt 13,47nn

naše církevní společenství. Těžko budeme totiž moci zůstat v tom, na co jsme byli zvyklí. Nedělám si iluze, takové věci bolí, zvláště pokud se nás začnou týkat osobně. A přece sebou budeme muset nějak pohnout – navenek i uvnitř – abychom pak mohli splnit Bohem daný úkol: Lidé v labyrintu světa by se měli doslechnout, že není třeba zůstat jeho vězněm, že naděje je docela blízko a Bůh že poslal své Slovo, které objasňuje, jak to opravdu je, osvobozuje a křísí z mrtvých. Máme na to málo času, málo sil, možná i málo dobré vůle...

A tak se modleme s Komenským, abychom dobře počítali s našimi příležitostmi, s našim časem, po který tu smíme přebývat a něco dělat, abychom tak jednali se srdcem odemčeným a vyhlížejícím veselé zmrtných výchvstání.

Jana Wienerová

Dnešní den teď nedávničko nastal nám a jako budoucího něco začínali jsme jej.

A hle! Již zmizel.

Kam se poděl dne tohoto ten čas, kterýž se ukázal, byl a minul a na věky se nevrací více? Dejž, milý Pane Bože, ať umíme počítati kratičké dny svoje na světě a ať moudře sobě počínáme,

věduce, že tu místa pro nás k přebývání není. Časové sami k cíli věčnosti nás ustavičně pobádají. Všecko moje prohrěšení dnešní, Pane Bože můj, ty uveď, prosím, v zapomenutí věčné.

Ať to mně ani tobě na věky nepřichází na paměť. A když večer života mého přijde, zamlouvám sobě, Pane Bože můj, u tebe skrýši, ve které by až do veselého z mrtvých vstání bezpečné mé bylo odpočinutí. A ty pak přijmeš mne v slávu svou.

Jan Amos Komenský

MANTRY NAŠICH ŽIVOTŮ...

„...Kriste, dej, ať pokorně tvou cestou kráčíme...“ zpíváme v písni číslo 30 ze zpěvníku naší církve. Jenom se mi tak mihlo hlavou, jak dalece nám tato slova vycházejí především ze srdce, a nikoliv jen z úst. Pokud totiž třeba jenom prolistujeme náš zpěvník a pokud věnujeme pozornost textům v Písmu, zejména těm novozákonním, pak na slovo „pokora“, včetně jeho odvozenin, narazíme mnohokrát. Přesto – ačkoliv nadpis by k tomu mohl svádět, nemám obavu z jeho devalvace. Pokládám totiž tento pojem za klíčový, za nadčasový, nadřazený veškerým teologickým a jiným disputacím a pojmům. Věřte, že to, k čemu jsem dospěl a o čem se snažím přesvědčit alespoň své nejbližší okolí, je jenom výslednicí mnohého uvažování, promýšlení po řadu let. Ano, je mnoho kritérií, morálních společenských požadavků a normativů chování. Ale nade všechny – alespoň pro mne, vysoko ční jedno jediné, co považuji za nejdůležitější – pokora. Ano, pokoru, spolu se schopností a odvahou k oběti, považuji za nejvyšší hodnoty a vlastnosti, kterých bychom měli být schopni. Proč pokora? Velice často jsou citována při různých příležitostech a souvislostech tato tři slova – víra, láska a naděje. Mnohdy je opakujeme zcela bezmyšlenkovitě, jako jakousi mantru, takže citlivému vnímateli začasť může znít už jen jako bezobsažné klišé. A proto považuji za potřebné k těmto jinak úžasným pojmům přidat slovo čtvrt-

té – pokora. Jsem přesvědčen, že jedině s tímto slovem jsou ona tři předchozí kompletní. Proč? Zamyšleli jste se někdy nad tím, čím se stává víra, není-li opřena o pokoru, podepírána pokorou? Bohužel velice často se proměňuje v pouhý zvyk, v jakousi tradici, z níž se vytrácí zbožnost a která se stává folklórem. Přemýšleli jste někdy o tom, čím by byla naděje bez pokory? Věřte, že pouhým očekáváním, které časem začíná prostupovat narůstající netrpělivost a nervozita z toho, že naše naděje není naplňována. A co láska bez pokory? Lásku, v níž není pokory, nelze nazývat agapé, ale erós. Taková láska, není-li v ní pokora, v průběhu času degraduje skutečně jen na erotickou smyslnost, která postupně vyprchává a mění se – v tom lepším případě – na jakýsi návyk bez hlubšího citu, zatímco agapé, neboť je přímo svázána s pokorou, přetrvává. Proto pokoru, zejména je-li spojena s odhodláním, schopností k oběti, vyznávám nade všechny ostatní hodnoty, bez kterých by ale ani ona nebyla úplná. Neboť pokora, tak jak jí rozumím a jak o ní mluví velký humanista (cituji:) „...není sebetupením. Je přímo podstatou činnosti.“ Pokorný člověk také není ohrožen neduhem, jímž je zatvrzelost srdce a neochota odpouštět. Je tomu tak, protože teprve poznáme-li její význam a plně přijmeme pokoru, pochopíme naši úlohu, ujasníme si své místo mezi lidmi. Poznání a přijetí pokory, jež musí být bezpodmínečné, nám totiž nabízí i šan-

ci (cituji:) „...žít v míru a zemřít v míru. Neboť to, co dává smysl životu, dává ho i smrti.“ Tak to říká onen již jednou citovaný Antoine de Saint Exupéry. Souhlasím.

**Abba, Otče –
ty, který nás tak dobře znáš,
také víš, že člověk potřebuje
daleko méně, než si myslí.
Co však potřebuje nejvíc, je to,
čeho se zároveň nejvíce bojí
– svědomí a pravdu.
Protože pravda je skutečný stav
věcí, třebaš si někdy myslíme,
že si vystačíme i se lží.
Pravda je most zevnitř.
Lze po něm přejít
nebo nepřejít a ustrnout,
obrazně řečeno – nad propastí.
Pravda je součástí všeho,
co je pro člověka důležité –
ctí, čistého svědomí, odvahy.
I odvahy pohlédnout sami sobě
do očí a přiznání si nedostateč-
nosti, svých selhání,
své neochoty k pokoře a oběti.
Neříkám, že jsem nikdy nelhal,
že jsem nikdy neselhal, nezapřel...
Ale vím,
že v každé chvíli své existence
je důležité vědět co nebo kde
je pravda.
Jinak jsem se – pro ten den, hodi-
nu nebo provždy – ztratil.
Prosím, ó Pane, kéž máme dosti sil
a odvahy k pravdě.
Protože pravda znamená
sílu k životu.
Amen.**

Stanislav Kubín



BYL JSEM NEMOCEN, A NAVŠTÍVILI JSTE MĚ

*Tehdy řekne král těm po pravici:
„Pojďte, požehnaní mého Otce,
ujměte se království. Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznul jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách a ujalí jste se mne, byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou... Amen, pravím vám, cokoliiv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“*

Mt 25,34-40

(Slovo při ekumenické bohoslužbě v kapli Thomayerovy nemocnice v Praze-Krči 19. října při 85. výročí otevření Masarykových domovů)

V těchto dnech si připomínáme – slavíme 85. výročí otevření centrálních sociálních ústavů hlavního města Prahy. O výbudování rozhodlo ústřední zastupitelstvo města 12. dubna 1926 a již 16. července téhož roku se započalo se stavbou. Za necelé tři roky – 13. května 1929 byli již první „chovanci“ – jak se tehdy říkalo – přestěhováni ze starých ústavů sem do nových „Masarykových domovů“. Slavnostní otevření se konalo 28. října 1928 u příležitosti 10. výročí obnovení státní samostatnosti. V domovech našlo zázemí – bydlení a lékařskou péči – více než 1200 chudých, opuštěných, ohrožených, strá-

dajících a trpících – především starých lidí a dětí. Od počátku byla samozřejmou součástí celého sociálního komplexu tato kaple – tenkrát sloužila současně jako smuteční obřadní síň.

Jaký je vztah sociální a zdravotnické péče a církvi? Jaký je vztah nemoci a víry? Proč byly vždy (kromě komunistické totality) stavěny v nemocnicích kaple a v sociálních a nemocničních areálech kostely? Jenom kvůli smutečním obřadům? Rozhodně NE. Už prvokřesťanská církev kladla silný důraz na pomoc strádajícím, nemocným a potřebným (především vdovám a sirotkům, protože ti byli zcela odkázáni na pomoc druhých). Vždyť jak jinak můžeme sloužit Bohu než službou těm nejponiženějším a nejpotřebnějším. Pán Ježíš řekl: „Cokoliiv jste učinili jednomu z těch nepatrných, mně jste učinili“ (Mt 25,40). Křesťanská církev od počátku pomáhala nemocným a trpícím a ve svých přímlovách (jak se dochovaly nejstarší liturgické formy) vždycky měla zařazené prosby za strádající a nemocné. Mluvíme u člověka o stránce tělesné, duševní a duchovní, i když je to vše (v tomto našem pozemském životě) neoddelitelně propojeno. Bohu není lhostejné naše tělo, není mu jedno, jak se cítíme tělesně, jestli nás něco bolí; on to vůbec nepodce-

Pokračování na str. 4

Z DOPISŮ NAŠICH ČTENÁŘŮ

Jsme opravdu na křižovatce?

V 38. čísle ČZ jsem si přečetl článek ses. Tonzarové a přiznávám, že jsem se místy poněkud rozrušil a přemýšlel, jestli a jak zareagovat. S některými názory se ztotožňuji, ale s řadou z nich si dovolím polemizovat především proto, že se dají velmi různorodě a mnohdy dle mého názoru nebezpečně interpretovat. Jde především o názor, že naše liturgie (dnes již zdaleka ne Liturgie dr. Karla Farského, ale pouze „podle dr. Farského“, vzhledem k mnohým úpravám, mj. v nedávných 90. letech) je archaická v hudební formě i textu. Možná i já (28 let) nebo můj o čtyři roky mladší bratr, bychom mohli být nařčení ze staromilectví, když se nám liturgie jak po hudební, tak obsahové stránce velice líbí. Domnívám se, že nám nechybí jen kvalitní literatura pro laiky a mladé duchovní, jak píše sestra Tonzarová, ale především důsledná a soustavná katecheze a výuka náboženství. Mladým bratřím a sestrám nelze mít za zlé, že se snaží najít si svou představu o tom, jak by bohoslužba měla vypadat, když jim chybí katecheze a nemají dostatečný přehled o významu liturgických úkonů a svátostí a jako nově přichozí pochopitelně nemají ani rodinné zázemí, které by jim tyto důležité znalosti předalo. Je naopak dobré, že ke svému vztahu k Bohu přistupují zodpovědně. V tom je potřeba je podporovat

a zprostředkovat jim zkušenost, že víra – má-li být pevná – se buduje dlouhodobě soustavným studiem a pokornou službou Bohu. Je to o to zřetelnější, pokud takové názory mají absolventi kurzů teologie. Ani 5leté magisterské studium nestačí pro pochopení vztahu s Bohem v plné šíři. Liturgii nelze „prožít po několikrát upřímně snaze“. Ono „několik“ je příliš málo. Také se domnívám, že zde hrozí uhýbání směrem k letničním a charismatickým směrům, které ale nejsou naší církví blízké. Naše liturgie je hudebním klenotem, který kvalitní hudebník dokáže ocenit. Věřte, že mi několik katolických varhaníků (jeden z nich ještě mladší než já) řeklo, že naše liturgie je hudebně zajímavější než většina katolických ordinárií, co znají. Problém je ale i zde ve vzdělanosti. Je pravda, že Boha máme chválit s radostí a jásotem (Ž 100,2), což v případě nekvalitního doprovodu a těžkých, neznámých písní nelze. Ale Bohu máme také sloužit horlivě (Ř 12,11) a v moudrosti a víře se navzájem napomínat (Ko 3,16), ne si ulehčovat práci absencí učení a leností, maskovanou za bezprostřední přístup. A na to, myslím, často zapomínáme. Každý žánr má své místo. Kytarové písničky na tři akordy s melodií zapamatovatelnou napoprvé patří k ohni nebo na setkání mládeže, pro-

stě tam, kde jde opravdu o okamžité, bezprostřední vzájemné sdílení se. Nedělní liturgie se svátostí večere Páně by ale měla mít trochu vyšší úroveň a měli bychom se na ni povětivě připravovat. Nejen my varhaníci cvičením doprovodu a faráři psaním kázání, čtením literatury a také cvičením zpěvu, ale i každý z nás jako řadový věřící. Opravdu mě trápí, když slyším některé faráře mluvit o tom, že v neděli vezmou kytaru (místo aby sehnali náhradního varhaníka) a doprovázejí bohoslužbu a „ono je to pěkné a mladým se to líbí“. Je na zodpovědnosti faráře i rady starších zajistit kvalitní a nedělní bohoslužbě odpovídající hudební doprovod. A vím jistě, že v mnohých městech by stačilo oslovit starší děti na klavírním oddělení ZUŠ. Byť by často bylo potřeba ještě napravit zanedbanou péči o samotné nástroje... Pokud jde o textový obsah liturgie, není snad nutné zmiňovat, že přechodníky a staré tvary byly z liturgie již odstraněny a nejedná se v žádném smyslu o jazyk archaický. Archaismy se objevují v některých písních zpěvníku, ale žádnému faráři nebrání význam textu vysvětlit v kázání. To ovšem vyžaduje pečlivou přípravu, zodpovědný a včasný výběr písní podle obsahu (klidně s pomocí varhaníka).

Lukáš Rýdlo

LEGIONÁŘI S LIPOVOU RATOLESTÍ

Blíží se opět 11. listopad, den věnovaný památce válečných veteránů. Celý demokratický svět si každoročně připomíná konec jedné z nejstrašnějších válek ve své historii, a to konec 1. světové války, ale i oběti všech dalších válek. V této souvislosti bych chtěl upozornit na zásluhný počín nakladatelství „Průžová Jitka – Tváře“ ze Žďáru n. Sázavou, které ve spolupráci s Masarykovou demokratickou akademií a Československou obcí legionářskou vydalo před několika málo dny publikaci „Legionáři s lipovou ratolestí I“. Kniha připomíná odkaz statečných mužů-legionářů, bez jejichž bojového nasazení a obětování by Republika československá nikdy nevznikla. Životní osudy šestnácti bývalých legionářských velitelů narozených na území dnešního Kraje Vysočina nám přibližují klíčové okamžiky vzniku našich legií v Rusku, Francii a Itálii, ale i boje, jimiž jejich příslušníci prošli. Legionáři své životy nenasazovali jen na frontách první světové války a krátce po ní

při obraně hranic mladé republiky, ale významnou měrou se podíleli i na odboji proti německým okupantům za druhé světové války. Ani osudy těch, kteří přežili léta nacistického bésnění, nebyly jednoduché, neboť nástup nové totality znamenal pro některé z nich ztrátu osobní svobody, jiní prožili zbytek života vystaveni ústrkům a šikanování. Šestnáct legionářů, o kterých je tato kniha, šestnáct mužů se zlatou lipovou ratolestí na límci uniformy – symbolem hodnosti generála. I jim patří naše společná modlitba a vděčná vzpomínka. Zbývá jen dodat, že publikace je polygraficky zdařilé dílo ve zpracování V8a s velmi pěkným výtvarně-technickým pojetím. Autoři Eduard Stehlík, Karel Černý a Radim Chrást shromáždili cenná fakta o legionářských velitelích, pozdějších generálech naší armády, a to včetně ještě nepublikovaných fotografií. Jejich práce je tak významným příspěvkem k dalšímu poznávání našich národních dějin.

Jindřich Kejř

ZPRÁVY



Poděkování za úrodu

V kostele sv. Mikuláše jsme sloužili bohoslužby díkůvzdání, při kterých jsme děkovali Hospodinu za letošní úrodu. Děti přinášely dary úrody ke stolu Páně. Chválu Hospodinu jsme vzdali zpěvem spirituálů v provedení vokální skupiny Let's Go.

NO Praha 1-Staré Město



Církev československá husitská
Pražská diecéze
Náboženská obec Praha 1-Staré Město

vás zvou na

SLAVNOSTNÍ SHROMÁŽDĚNÍ

ke Dni válečných veteránů,
k 95. výročí ukončení 1. světové války
a k 74. výročí úmrtí člena ČČSH
studenta Jana Opletala.

Pobožnost povedou:

ThDr. Tomáš Butta, Th.D., patriarcha ČČSH,
Doc. ThDr. David Tonzar, Th.D., biskup pražský ČČSH

Účast přislíbili:

ministr obrany Ing. Vlastimil Písek,
náčelník Generálního štábu Armády ČR genpor. Ing. Petr Pavel, M.A.,
1. náměstek ministra obrany Mgr. Daniel Košťál,
hlavní kaplan Armády ČR plk. Mgr. Jan Kozler,
plk. PhDr. Eduard Stehlik, zástupci Společnosti M. R. Štefánika
a další představitelé veřejného, společenského a politického života.

K této příležitosti se budou konat bohoslužby
v kostele sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze

v **neděli 10. listopadu 2013**
od 17 hodin.

Kázáním poslouží
MUDr. Mgr. Rudolf Göbel, biskup olomoucký ČČSH.
Na varhany doprovází Bohumír Rabas.

Ústřední rada Církve československé husitské vyhlásila vyhledávací řízení

a) na místo pracovníka/pracovnice personálního odboru.

Základní předpoklady: • minimálně středoškolské vzdělání s maturitou
• znalost obecně platných právních předpisů v oblasti personalistiky
• duchovní Církve československé husitské nebo členství v této církvi

b) na mzdovou účetní.

Základní předpoklady: • praxe v oboru minimálně 5 let

• uzavření pracovního nebo služebního poměru
• kladný vztah k ČČSH
• nástup nejpozději 1. 1. 2014

Příhlášky s životopisem zasílejte na adresu ÚR ČČSH,
Wuchterlova 5, Praha 6, 160 00 nebo na e-mailovou adresu
ustrednirada@ccsh.cz nejpozději do 30. listopadu 2013.

PRO DĚTI A MLÁDEŽ



SPOR O VZKŘÍŠENÍ

V následujícím textu chybí dvojice písmenek. Naleznete je v nápovědě, ovšem pozor – jsou přeházené!

..SPO.N N..Í ..H.. MR..ÝCH NÝ..Ž ..V.. NEB.. P..D N.. ..OU V..CH.. Ž..I.

Nápověda:

IV, ÝCH, TV, OŤ, BO, NI, JS, Ši, Ži, Ho, DI, EN, EM, BR, ÍM, ŘE

(Řešení z minulého čísla: Napravil se.)

Jana Krajčířiková

činy. Práce se bude nejvíce zaměřovat na spolupráci s asijskými církvemi. Termín podání přihlášek je do 15. listopadu 2013. Nástup je k 1. květnu 2014.

Další podrobnosti můžete najít na: <http://www.oikoumene.org/en/get-involved/job-openings>.

Kateřina Děkanovská

Pozvánka ČKA

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu s Ing. Markem Drápalem na téma **Ochrana životního prostředí v církvích**, která bude 12. listopadu od 17.30 v přízemí kláštera Emauzy v Praze 2, Vyšehradská 49. M. Drápal je předsedou poradního odboru SR ČCE pro otázky životního prostředí a předsedou výboru České křesťanské environmentální sítě. JNE

Nabídka „schodolezu“

NO Praha-Vinohrady zakoupila „schodolezu“. Zájemci o zapůjčení „schodolezu“ – zařízení, které dopraví osoby s pohybovým postižením (i na vozíku) či omezenou pohyblivostí do schodů se mohou hlásit br. faráři D. Majerovi (tel. 736 760 982, 222 519 677) nebo ses. I. Macháčkové (tel.: 602 746 433), abychom mohli „schodolez“ zařídit.

Za RS NO Praha-Vinohrady
Ivana Macháčková

Koncerty u sv. Mikuláše

• 11. 11. - 20 hodin

Mozart, Bach, Vivaldi, Dvořák
Prague String Orchestra

• 12. 11. - 17 hodin

Bach, Händel, Purcell, Brahms

M. Pšenička - varhany,

Z. Šedivý - trubka,

J. Šedivý - trubka

• 13. 11. - 17 hodin

Bach, Mozart, Dvořák, Widor

B. Rabas - varhany,

J. Jonášová - soprán

• 14. 11. - 17 hodin

Telemann, Bach, Mozart, Händel

F. Štastný - varhany, cembalo,

V. Vlha - hoboj

• 15. 11. - 17 hodin

Dvořák, Bach, Vivaldi,

Buxtehude

M. Šestáková - varhany,

A. Vršinská - mezzosoprán

• 15. 11. - 20 hodin

Vivaldi, Mozart

Vivaldi Orchestra Praga

• 16. 11. - 11 hodin

Slavnostní koncert ke st.

svátku - vstup zdarma

Bach, Franck, Bizet, Dvořák

B. Rabas - varhany,

I. Slavíková - mezzosoprán

• 16. 11. - 17 hodin

Händel, Beethoven, Mozart,

Corelli

J. Popelka - varhany,

V. Frank - housle

• 16. 11. - 20 hodin

Vivaldi, Mozart

Vivaldi Orchestra Praga

V. Návrat - barokní housle

• 17. 11. - 17 hodin

Bach, Franck, Bizet, Dvořák,

B. Rabas - varhany,

I. Slavíková - mezzosoprán

BYL JSEM NEMOCEN...

Dokončení ze strany 3

ňuje a nepřehlíží! Vždyť Pán Ježíš, ztělesnění samotného Hospodina, trpícím pomáhal, nemocné uzdravoval, dokonce křísil z mrtvých – vracel lidi do tohoto pozemského života. Křesťanství zvěstuje biblického Boha, kterému záleží na celé naší osobnosti – i na našem těle, na tomto našem pozemském životě. A současně my křesťané věříme, že tělesnou smrtí nekončí lidská existence, že Bůh má moc ze své milosti nás – našeho ducha vzkřísit k životu věčnému. Jak už jsem zmínila, mluvíme o tělesné, duševní a duchovní stránce člověka, lidí. O tělesnou stránku se starají především lékaři, zdravotníci a pečovatelé a pečovatelky. Církev (= jediná Církev Kristova, rozptýlená v jednotlivých lidských organizacích, církvích) je nápomocna lékařům i v péči o tělo – konkrétní službou a modlitbami. Církev se připojuje také k péči o duši nemocných – o duševní stránku – jak se člověk cítí, aby nebyl smutný, osamocený, nešťastný; jako věřící můžeme pomáhat zlepšovat a napravovat mezilidské vztahy – třeba rodinné vztahy nemocných apod.

Výsadou církve je péče o duchovní stránku člověka – hledání a prohlubování vztahu k Bohu, hledání a nalézání duchovních hodnot života – jako jsou vnitřní klid a vyrovnanost, usmíření, odpuštění, naděje... Samozřejmě, jen pokud o to ten nemocný člověk stojí! Musíme počítat i s nebezpečím ztráty víry v důsledku těžké nemoci. Někdy naopak může člověk zkouškou a utrpením víru získat; nemoc nás může ve víře posílit, utvrdit, posunout dál (nebo spíše hlouběji). Nemoc může vést k větší zralosti, pomáhá rozlišit důležité a podstatné od nepodstatného. Nesmíme zapomínat také na podporu těch, kteří s nemocným nesou jeho trápení – na podporu jeho nejbližších. Kaple, kostel i tato naše ekumenická kaple slouží ke ztišení, modlitbám, k načerpání sil, rozhovorům, ke zpovědi, bohoslužbám i koncertům – k tomu, co podporuje, rozvíjí a obohacuje duševní a duchovní stránku lidského života. Nemoc, slabost, bolest patří k tomuto našemu životu. Církev patří do nemocnic, sociálních domovů a ústavů, protože chce stát při člověku i v jeho trápení a bolesti, a protože má být a chce být nápomocná v zápasu s nemocí a utrpením. My faráři, kněží, kazatelé a všichni věřící chceme podporovat zdravotníky a posilovat nemocné i jejich rodiny, aby s nemocí bojovali, jak jen to jde; a současně jim dáváme naději toho, co nás přesahuje. K tomu nám Bůh dávej sílu, moudrost a vytrvalost. Amen.

Jindřiška Buttová

ZEKUMENY

95 LET VE SVOBODNÉ VLASTI

V pondělí 28. října se v Hradci Králové konala slavnostní bohoslužba u příležitosti 95. výročí vzniku Československé republiky. Bohoslužbu celebuloval královéhradecký biskup Pavel Pechanec spolu s emeritním biskupem Štěpánem Kláskem. Za přítomnosti kněží naší církve včetně pozvaných kazatelů z ekumeny mohli všichni přítomní vyslechnout kázání br. biskupa Pavla a zdravice zástupců univerzity a Města Hradce Králové. Bohoslužbě předcházela pietní akt na náměstí T.G.M. a posléze u pomníku padlých hrdinů. Příjemnou slavnostní atmosféru podtrhlo neméně příjemné teplé počasí a hřejivé uvědomění si faktu, že již 95 let žijeme ve svobodné vlasti, která 68 let nebyla stížena válkou. Bohu díky za svobodu a pokoj, jež nám přináší. T. A.

DUŠIČKY V POLSKU

Návštěva hřbitova v Polsku o Dušičkách je pro naše nezapomenutelným zážitkem. Na polských hřbitovech na každém hrobě hoří svíček podstatně víc než u nás – někdy až desítky. V podzimním počasí jsou hřbitovy vidět už z dálky a vytvářejí nezapomenutelný světelný efekt. Také tepelný – při příchodu na hřbitov je teplota v uličkách mezi hroby citelně vyšší než mimo hřbitov. Od německých hranic směřují k našim severním sousedům dokonce „dušičkové zájezdy“. Poláci obdivuhodně ctí rodinné, příbuzenské i přátelské vazby a návštěva hřbitova je pro ně příležitostí pro setkání s těmi, kteří nás předešli na cestě Domů, i se živými. Mezi hroby tedy není místo jen pro smutek. vd

FILIPÍNY: VZOROVÉ VOLEBNÍ LÍSTKY S OZNAČENÝMI JMÉNY KANDIDÁTŮ

Filipínská arcidiecéze Lipa bude distribuovat vzorové hlasovací lístky, jež obsahují jména kandidátů, které podpoří ve volbách 13. května. Arcibiskup z Lipy Ramon Arguelles v rozhovoru pro Mornings @ ANC řekl, že na hlasovacích lístcích budou jména kandidátů, kteří jsou v kontroverzních otázkách zajedno s církví. „Lidé nás žádají, abychom se vyjádřili. Jiní se již rozhodli, ale mnozí chtějí vědět, které osoby jsou ty správné, takže dáváme informace k dispozici. Již jsme s tím začali. Setkal jsem se se zástupci našich laiků a představitel jim náš návrh,“ řekl. Arguelles uvedl, že rovněž zveřejnil svá kritéria pro výběr představitelů státu. „Máme možnosti „piliin“ – vybrat a „tutulan“ – vyškrtnout. Piliin jsou ti, kteří zastávají prorodinné postoje. Nejen ti, kdo jsou proti rozvodu, kdo se stavějí proti potratům a kdo hlasovali proti zákonu o reprodukčním zdraví. Prorodinný postoj se vyjadřuje vlastním příkladem... Máme totiž politiky, kteří možná nejsou svým manželkám velmi věrní, ale je na nich, jak se rozhodnou,“ řekl. Poznamenal také, že arcidiecéze je proti politikům, kteří se podílejí na ničení přírody. „Batangas je centrem biodiverzity, chcete, aby bylo zničeno? Pak volte ty, kdo usilují o otevření dolů, ty, kdo podporují ilegální těžbu dřeva, volte je, ale zničíte naši zemi,“ řekl. Res Claritatis

